

Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretinin Okul Başarısına Etkisi

(Kahramanmaraş İl Örneği)

Views Of Teachers Regarding The Effect Of The Home Visit In The School Success In Primary Education

(Case of K. Maraş)

Murat Gürkan GÜLCAN¹

Neslihan TANER²

Özet

Bu araştırmanın amacı; ilköğretim kurumlarında gerçekleştirilen ev ziyareti uygulanmasının sonuçlarını, öğretmen görüşleriyle ortaya koymaktır. Bu araştırma nitel bir araştırmadır ve görüşme tekniği esas alınmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 2009-2010 Kahramanmaraş İli İlköğretim Okullarındaki öğretmenler, örneklemini ise üç ilköğretim okulunda görev yapan ve ev ziyaretinde bulunan öğretmenler oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formundaki sorular öğretmenlere yöneltilmiş ve sorulara verilen cevaplar kayıt altına alınmış, elde edilen bulgular gruplandırılarak maddelere dönüştürülmüş, maddelerin yüzdeleri (%) ve frekansları (F) yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmen ve yöneticilerin yaptığı ev ziyaretlerinin öğrencinin okula uyumu ve ders başarısını üzerinde olumlu etkisi vardır. *Anahtar Kelimeler:* Okul aile işbirliği, ev ziyareti, öğrenci başarısı, okula uyum.

Abstract

The purpose of this research is to present the results of the home visit in the primary education together with the views of the teachers. This is a qualitative research and the field study was based on interviews. The universe of this study consists of the teachers of the primary schools in Kahramanmaraş Province during 2009-2010 school year. Sampling of the research is comprised of teachers visiting homes in 3 primary schools. In order to collect the data, the questions in the questionnaire which were prepared by the researcher were asked to the teachers and the answers were recorded. The findings of the records were classified into items, then the percent (%) and frequency (F) of these items were analyzed.

Keywords: school-family cooperation, home visit, student success, adaptation to school.

Giriş

Problem Durumu

Ertürk'e göre eğitim bireye kendi yaşantıları yoluyla istedik davranışlar kazandırma sürecidir. Eğitimde, aile, okul ve çevre bireye kazandırılacak davranışlarda önemli faktörler olarak değerlendirilmektedir. Bunlar arasında okul ve ailenin ayrı bir yeri ve önemi vardır.

¹ Yrd. Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

² Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

Okul-çevre ilişkisinin temel amacı, okulun amacını gerçekleştirecek bir yapıyı kurmak ve işleyişi sağlamaktır (Memduhoğlu ve Yılmaz 2008:337). Aile, çocuğun hayata başladığı ve kişiliğinin oluşmasında en önemli yakın çevre olarak kabul edilmekte, okul ise, eğitim sisteminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda öğrencilere bilgi, beceri ve davranışların kazandırıldığı yerdir. Öğrenme süreci, bireyin doğumuyla birlikte ailede başlar, planlı ve programlı bir kurum olan okul ile devam eder. Okul bireye olumlu yönde davranış kazandırmakla sorumlu olan bir kurumdur. Okulun varlık nedeni, yeni nesilleri sağlıklı ve verimli bir biçimde yetiştirerek toplumsal yaşamın gelişmesini sağlamaktır. Bu amaçla okul, etkinlikleri organize edilir ve sürecin temel dinamiklerinden biri olan öğretmen tarafından uygulanır. Başta öğretmenler olmak üzere okuldaki tüm ilgililer, öğrenci niteliklerinin geliştirilmesi ve planlanan hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla çalışmaktadırlar (Gökçe, 2002: 112). Ailelerin değişen ve gelişen günümüz koşullarında, okullarla iş birliği içinde olması kaçınılmaz olmuştur. Eğitiminde anne-baba katılımı öğrencinin uyumu ve gelişmesinde kolaylaştırıcı bir rol üstlenmek demektir. Bunun için, okul ve aile arasında kapsamlı bir iş birliği programı oluşturulması gerekir. Bu iş birliği için hazırlanan programda ailenin ve okulun yükümlülükleri açıkça belirtilmelidir (Epstein, Joyce L. Connors, Lori J. 1992: 10).

Eğitim bir bütün olarak düşünüldüğünde; salt okulda verilen bilgileri temel alıp çocukların ailelerini, yetiştikleri çevreyi bu sürecin dışında tutarak hedefe ulaşmak olası değildir. Çelik, (2009: 207-209)'e göre okul, aile ve toplum ilişkileri konusunda öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlilik alanları şunlardır:

1. Çevreyi tanıma
2. Çevre olanaklarından yararlanma
3. Okulu bir kültür merkezi olarak görme
4. Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkilerde tarafsız olma
5. Aile katılımı ve iş birliği sağlama”

Aile tarihsel gelişim boyunca, kültürel ve toplumsal yapının temel dayanağını oluşturmaktadır. Aile, insan neslinin devamını sağlayan, kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasını üstlenen, bireye aidiyet duygusunu kazandıran ve güven veren bir sosyal kurum olarak kabul edilmektedir. Ailenin en önemli işlevi, yeni üyelerini topluma kazandırmak ve onların sosyalleşmesine yardımcı olmaktır. Aile, bireyi yaşamının ilk devresinden itibaren sosyal hayata hazırlama, iletişimin temeli olan dili öğretme ve onu hayatta karşılaştacağı ikinci kurum olan okula hazırlama görevini üstlenmektedir. Kişinin dünyaya gözünü açtığı andan,

ölünceye kadar ki süreçte en çok etkilendiği çevre ailesidir. Çocuk anne ve babasının birçok kişilik özelliğini taklit ederken, aynı zamanda ahlaki ve kültürel değerleri de benimsemektedir. Bireyin özgüven kazanma, yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorumluluk alma, işbirliği yapma ve dili etkili kullanma becerilerinin ilk deneyimleri aile ortamında kazanılmaktadır (Karaman, 2007: 18). Bu bakımdan, okulun ve ailenin işbirliği öğrencinin gelişimi açısından önemlidir.

Okul ve aile toplumun aynası sayılabilecek kurumlardan ikisidir. Toplumun değişirmek için okul ve ailenin değiştirilmesi gerekir. Tüm dünyada son yarım yüzyıl boyunca okullarda önemli bir yapısal değişim olmuş ve bu değişimin yarattığı değerler bireyleri ve dünyamızı önemli ölçüde etkilemiştir (Elkind, 2005). Okulun yarattığı bu değişimin önemi, okul – aile işbirliğinin etkililiği ve önemi karşılaştırıldığında, araştırmalar ailelerin etkili şekilde eğitime katılmadıklarını da ortaya koymaktadır.

Eğitimde ailelerle sıkı bir işbirliği oluşturmak ve onlarında okulla işbirliği içinde olmaya isteklendirmek, okul açısından önemli bir kazanımdır. Ortak amaca ulaşmada okul ile veli arasında görüş birliği, işbirliği ve eylem birliği gerekir (Doğru, 2005: 71). Öğrenciye sınıf başarısı ve olumlu davranışlar kazandırmanın en temel kaynağı ve dayanağı, öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki olumlu iletişimidir. Bu üçlü arasında iyi iletişim kurulmadan sağlıklı bir öğrenci gelişimi gerçekleştirmek olanaklı değildir (Çelik, 2009: 215).

Son yıllarda eğitim anlayışında belirgin bir yenilik ve gelişme olmuş, anne babaların eğitime katılımı gittikçe daha çok kabul görmeye başlamıştır. Bununla birlikte eğitim sistemimizde henüz ailelerin, eğitim örgütlerinin birer aktif ortağı haline gelmediği de fark edilmektedir (Yılmaz, 2006: 29). Bu durum göz önünde tutularak okul-aile işbirliğinin sağlanması için veli toplantıları ve ev ziyaretleri yapılmalı, toplantılar ve ev ziyaretlerinin okul-aile iletişimi açısından önemli olduğu bilinmelidir.

Ev ziyaretleri aile ile iletişimde etkili yöntemlerin başında gelmektedir. Aile evine kadar gelen, çocuğuna karşı sorumluluk duyan bir öğretmene daha fazla güvenir ve ilgi gösterir. Ebeveynlerin değerlerini, çocuğuna karşı tutum ve davranışlarını, çocukla ilgili beklentilerini öğrenmek ve aileyi tanımak için kullanılan en iyi yöntemlerden birisi ev ziyaretleridir (Çelik, 2005: 67). Öğrenci ev ziyaretlerinin amacı, var olan potansiyeli, eğitim kurumları, öğrenci ve ailelerin faydasına dönüştürmektir. Yapılan çalışmalardan hesaplanan sonuç tam tamına alınamayabilir. Bu ziyaretlerde eğitim kurumlarının ve eğitimcilerin, öğrenci ve ailesine verdiği bir mesaj vardır: “Seninle beraberim”(Süzen, 2008: 103).

Öğretmen, aileler ile sadece herhangi bir sorunla ilgili bilgi alışverişinde bulunmak için değil, öğrencinin gelişimi ve başarısından dolayı kıvancı yansıtmak için de görüşmelidir (Aydın, 2008: 28). Okul ve aile arasındaki ilişkiler sürekli şikayet üreten, eleştiren, olumsuzlukları on plana çıkararak bir anlayışla değil; yönetime katkı sağlayan, olumlu düşünen, sorunları çözüme aktif rol üstlenen bir düzeyde olmalıdır. Kaliteli ve etkili okullarda bu anlayış okul başarısını olumlu yönde etkiler, okul-aile ilişkileri geleneksel olarak değil, aktif bir şekilde devam eder (Işık, 2007: 8). Öğretmen, aile karşısında çocuğu küçük düşürücü bir üslup kullanmamalı şikayet ve isteklerini belirtirken öğrencinin olumlu yönlerini de vurgulayarak öğrencinin gururunu okşmalıdır.

Ev ziyareti sırasında öğretmen; ebeveynlere evde yapılan rutin işleri çocuğun kavram gelişimini desteklemek için nasıl kullanabileceklerini gösterir. Ebeveyni ve çocuğu izler. Okulda verilen eğitimin evde de uygulanıp uygulanmadığını kontrol eder. Çocuğun okulda yaptığı resim, bitki yetiştirme, hayvan besleme, öykü okuma gibi etkinlikleri evde de ebeveynin yapması için rehberlik eder (Çelik, 2005: 68).

Okul – aile işbirliğinde ailenin yaşadığı yerin görülmesi, öğrenci için sağlanan fiziki, sosyal ve psikolojik ortamın yerinde tespit edilmesi, ailenin içinde bulunduğu sosyal çevre, aile bireylerinin sağlık durumu gibi değişkenler bakımından ev ziyaretleri özellikle problemler için çok önemli bulgular ve sonuçlar doğurabilmektedir. Öğrencinin derste konsantrasyon eksikliği, ders başarısızlığı ve uyumsuzluk gibi sorunların nedenleri çoğu kez ailenin içinde bulunduğu durumla ilgilidir. Bu sorunların bazılarında ise sadece bir anlayış değişikliği ile giderilebilecek düzeyde basit önlemlerle olumlu sonuçlara ulaşılabilmektedir.

Öğrencinin evde ders çalışma, hatta sağlıklı bir yaşama ve dinlenme ortamına sahip olamaması söz konusu olabilir. Okul ve ailenin çocuk için sağlanabilecek ortam konusunda karşılıklı görüş birliği içinde olmaları gerekir. Özellikle sosyo ekonomik nedenlerle başarısızlığı ve uyumsuzluğu söz konusu olan çocuklar için ailenin okula çağırılması yerine öğretmenin aileyi ziyaret etmesi oldukça etkili sonuçlar doğurabilir. Ev ziyaretlerinde öğrencinin yaşadığı çevreyi, öğrencinin çalışma ortamını, öğrenci başarısının veya öğrenci başarısızlığının sebebini, öğrencinin evdeki konumunu, ailenin öğrenci ile olan iletişimini, ailenin öğrenciye olan tutumunu, ailenin çocuğa olan ilgisini, ailenin sosyo-kültürel yapısını, ailenin maddi durumunu, ailenin sağlık durumunun nasıl olduğunu gözlemlemek ve varsa sorunlar hakkında görüşmek için yapılmaktadır.

Ev ziyaretinin önemli yönlerinden biri de velinin ve öğretmenin birbirlerinden beklentilerini detaylı bir şekilde söylemeleridir. Veli toplantılarında sınıfın geneli hakkında

konusulurken ev ziyaretinde direk öğrenci hakkında konuşulduğu belirtilmiştir. Veli, öğrenci hakkındaki beklentilerini, şikâyetlerini, isteklerini belirtirken daha samimi ve açık olmuştur. Samimiyetin ve açıklığın olduğu bir ortamda öğretmenler de aileden ve öğrenciden ne istediklerini, nelerin yanlış nelerin doğru olduğunu söylemekte zorlanmamışlardır. Bazen sorunlar öğrencilerden değil, aileden kaynaklanıyor olabilir. Aile çocuğu dikkate almıyor, saygısızca davranıyor, çocuğun önünde eşler kavga ediyor, çocuğa ders çalışma ortamı sağlanmıyor vb. gibi durumlarda aile ile bu sorunları ortadan kaldıracı çözümler getirilmeye çalışılmıştır. Aile de istekliyse sorunlar kısa sürede çözülüyor fakat aile bu sorunları kabul etmiyorsa çözüm yollarını benimsemiyorsa yıl içinde birkaç kez daha ev ziyareti yapılabiliyor, aileyle daha sık iletişime geçilebiliyor. Yapılan araştırmalar ev ziyaretlerinin öğrencinin okula uyumunu ve ders başarısını artırdığını göstermektedir.

Bayındır (2007) tarafından geliştirilen gözlem formlarını değerlendirmeye yönelik kategorilerin içerik analizinin yapılması ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda aileler ev ziyareti uygulamasına büyük çoğunlukla olumlu yaklaşmış ve uygulamanın devam etmesini istediklerini belirtmişler, evi ziyaret edilen öğrenci kendisine değer verildiğini hissetmiş bu da onun okula olan aidiyet duygusunu güçlendirmiştir. Yılmaz (2006) çalışmasında, öğretmenlerin ailelerden beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda; ailelerin okul yönetimiyle ilişkileri, öğretmenlerle iletişimi, öğrencilere yardım ve destek sağlaması boyutlarında öğretmenlerin beklentilerini karşılamada yetersiz oldukları ortaya çıkmıştır. Okullarda etkililik sağlanabilmesi; öğretmen görüşleri cinsiyet, kıdem ve branşa göre farklılık gösterirken; medeni duruma göre manidar bir farklılık ortaya çıkarmadığı belirlenmiştir. Kıranşal (2007) çalışmasında, ilköğretim ikinci kademe düzeyinde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerin oluşturduğu geniş bir örnekleme (102 kişiye) eğitim kurumlarıyla aileler arasında sağlıklı bir etkileşim ve işbirliğinin sağlanmasına yönelik mevcut durum hakkındaki öğretmenlerin bakış açılarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Kıranşal, ev ziyareti uygulamasının nadiren de olsa yapıldığı, okul aile etkileşimi ile ilgili eksiklikler olduğu, öğretmenlerin görüşlerine göre veli-öğretmen görüşmelerinden sonra öğrenci davranışlarında değişim gözlemlendiği, öğretmenlerin yeterli düzeyde okul aile birliği toplantıları gerçekleştiremedikleri, öğretmen görüşlerine göre okul aile birliklerinin işlevlerini yeterli düzeyde yerine getiremedikleri sonuçlarına ulaşmıştır.

Öğretmen ve aile sürekli işbirliği halinde olmalı, öğrenciye destek olarak olumlu davranışlar kazanmasını sağlamalıdır. Bütün bunlar göz önünde bulundurularak yapılan ev ziyaretlerinin öğretmen-öğrenci, öğrenci-veli, öğretmen-veli arasındaki iletişimi ve işbirliğini

kuvvetlendirdiğinden ev ziyaretleri önemli görülmektedir. Aile ve okulun iş birliği içinde bulunması gereği ders başarısı düşük öğrenciler için daha da önem kazanmaktadır. Okul ve ailenin ilişkisinden sadece veli toplantısı anlaşılmamalıdır. Öğrencinin yaşadığı ortamın yerinde görülmesi ve aileye bir ziyaretin yapılması hem öğrenciye verilen değer, hem de başarısızlığının nedenlerini belirlemek açısından önemlidir. Bu bakımdan ev ziyaretlerine ilişkin bir araştırma yapmak önemli bulunmuştur.

Amaç

Araştırmanın amacı; İlköğretim kurumlarında gerçekleştirilen ev ziyareti uygulanmasının öğrenci başarısına etkisini ve sonuçlarını öğretmen görüşleriyle ortaya koymaktır.

Bu amacı gerçekleştirmek üzere araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Hangi amaçla ev ziyareti yapılmaktadır?
2. Ev ziyaretlerinde nasıl bir yöntem izlenmektedir?
3. Ev ziyaretinin sonunda ne gibi değişimler olmuştur?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel bir araştırmadır. Yapılan bu alan araştırması görüşme tekniği esas kabul edilerek gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini 2009-2010 Kahramanmaraş İli İlköğretim Okullarında görev yapan (185) öğretmenler, örnekleme ise yapılan görüşmelerde ev ziyaretlerinin yapıldığını belirten üç ilköğretim okulu (Cahit Zarifoğlu İlköğretim Okulu, Kurtuluş İlköğretim Okulu, Kahramanmaraş İlköğretim Okulu) oluşturmaktadır. Bu okullarda görev yapan 45 öğretmenden ev ziyaretinde bulunan 30 gönüllü öğretmen araştırmaya katılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Verilerin Analizi

Verilerin toplanmasında, okullarla yapılan görüşmeler sonunda ev ziyaretlerinin amacı, ziyaretin yöntemi ve sonuçlarına ilişkin elde edilen bilgiler toplanmış ve bilgiler gruplandırılarak bir görüşme formu elde edilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formundaki sorular öğretmenlere yöneltilmiş ve sorulara verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Kayıtlardan elde edilen bulgulara dayalı olarak ortak ve benzer görüşler

gruplandırılarak maddelere dönüştürülmüş; maddelere verilen cevaplar yüzdeler (%) ve frekanslara (F) dayalı olarak yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Görüşme formlarına dayalı olarak öğretmenlerin konuşmaları kayıt altına alınmış, bu kayıtların çözümlemesi yapılarak maddeleştirilmiştir. Elde edilen maddelerden, bir birine yakın olanlar ile benzer görüşler birleştirilerek aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 1

Öğretmenlerin Ev Ziyareti Yapma Amacına İlişkin Tablo

Maddeler	f	%	n
1. Öğrencinin başarısızlığı	30	100	30
2. Öğrencinin başarılı olması	30	100	30
3. Sınavlara yönelik motivasyon amaçlı	15	50	30
4. Öğrencinin problemlili olması	12	40	30
5. Okul ve aile arasındaki iletişimi ve işbirliğini artırmak için	10	33,3	30
6. Ailenin çocuğuyla ilgilenmemesi	10	33,3	30
7. Ailede sağlık sorunu varsa	5	16,6	30

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı ev ziyareti yapma amacını, öğrencinin başarısı veya başarısızlığı konusunda yaptıklarını belirtmişlerdir. Görüşülen öğretmenlerin %50'si sınavlara yönelik öğrenciyi motivasyon amaçlı, %40'ı öğrencinin problemlili olması, %33,3'ü okul ve aile arasındaki iletişimi ve işbirliğini artırmak için, %33,3'ü ailenin çocuğuyla ilgilenmemesi, %16,6'sı ise ailede sağlık sorunu varsa ev ziyareti yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ev ziyaretlerinde izledikleri yöntemlere ilişkin bilgiler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Ev Ziyaretinde İzledikleri Yöntemler

Maddeler	f	%	n
1. Ziyaret yapılmadan önce aileye sözlü haber veriliyor.	30	100	30
2. Ev ziyaret formu dolduruluyor.	20	66,6	30
3. Ziyaret yapılmadan önce aileye yazılı haber veriliyor.	10	33,3	30

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin ev ziyaretinde izledikleri yöntemlerle ilgili verilerde, öğretmenlerin tamamı ev ziyaretine gitmeden önce velilere sözlü veya yazılı haber vermektedir. Görüşülen öğretmenlerin hiç biri velilere haber vermeden ev ziyareti düzenlememektedir. Öğretmenlerin %66,6'sı ev ziyaretinde ev ziyareti formu doldurmakta; %33,3'ü ise veliye, öğrenci ile ev ziyaretinde bulunacağını yazılı olarak haber vermektedir.

Öğretmenlerin ev ziyaretleri sonucunda belirledikleri değişmelere ilişkin bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin Ev Ziyareti Sonucunda Belirledikleri Değişmeler

Maddeler	f	%	n
1. Öğrenciyi olumlu yönde etkilemiştir	30	100	30
2. Öğrencinin ders çalışmasında artış gözlenmektedir	30	100	30
3. Öğrencinin ders notlarında büyük artış olmuştur	30	100	30
4. Öğrenci ilgilenildiğini düşündüğü için kendini sorumlu hissetmeye başlamıştır	30	100	30
5. Öğrencinin kendine olan güveni artmıştır.	30	100	30
6. Öğrenci, ziyarette bulunan öğretmenin dersine daha çok çalışmaya başlamıştır	30	100	30
7. Öğrenci ile öğretmen arasında saygıyı aşmayan bir samimiyet oluşmuştur	27	90	30
8. Ailenin öğrenciyi denetleme sıklığı artmıştır	17	56,6	30
9. Ailenin okula gelme eğilimi artmıştır	10	33,3	30
10. Aile ile öğretmen arasında güven oluşmuştur	5	16,6	30
11. Öğrencinin sosyal faaliyetlere katılıma isteği artmıştır	5	16,6	30
12. Öğrenci ile aramızda samimiyeti aşan durumlar meydana geldi	3	10	30

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin ev ziyareti sonunda öğrenci ve ailede meydana gelen şu bulgulara ulaşılmıştır: Öğretmenlerin tamamı ev ziyaretinin öğrenciyi olumlu yönde etkilediğini, öğrencilerin ders başarısı ve sosyal aktivitelere katılma eğilimlerinde artış olduğunu, arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı daha saygılı davranmaya başladığını, ailesi ile olan ilişkileri düzelterken kendilerine olan güvenin de arttığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin tamamı öğrencilerin ders çalışmalarında artış gözlediğini, öğrencilerin kendilerini önemli hissettiklerini ve ders çalışma eğilimlerinin arttığını belirtmişleridir.

Öğretmenlerin tamamı öğrencilerin notlarında artış olduğunu, görüşme kayıtlarında ev ziyaretinde bulunulan öğrencilerin ders notlarında artış gözlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin tamamı, öğrencilerin ilgilenildiklerini hissettiğinde sorumluluk bilincinin arttığını, öğrenciye bir sorumluluk verildiği zaman bunu yerine getirdiğini belirtmiştir.

Öğretmenlerin tamamı öğrencilerin, kendine olan güveninin arttığını belirtmiştir. Öğretmenler kendine güveni artan çocuğun daha aktif ve daha sosyal olduğu gözlemlemiş ve öğrencilerin ziyarette bulunan öğretmenin dersine daha çok çalışmaya başladığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin %90'ı, öğrenci ile öğretmen arasında saygıyı aşmayan bir samimiyet oluştuğunu belirtmiş, %56,6'sı, ailenin öğrenciyi denetleme sıklığının arttığını belirtmiştir.

Aile öğrenciyi evde, okulda, sokakta izlemeye başlamış ve çocuk ile daha çok ilgilenmeye özen göstermiş, %33,3'ü, ailenin okula gelme eğiliminin arttığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin %16,6'sı, aile ile öğretmen arasında güven oluştuğunu ve öğrencinin sosyal faaliyetlere katılma isteğinde artmış olduğunu belirtmiştir. Öğretmen ev ziyaretine giderek aileye, öğrenci ile ilgilendiğini ve öğrencinin onun için önemli olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Öğretmenlerin %10'u, öğrenci ile öğretmen arasında samimiyeti aşan durumların meydana geldiğini belirtmiştir. Çok az da olsa öğrenci ile öğretmen arasında samimiyeti aşan durumlar gözlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ev ziyareti uygulamasının önemi belirlenmiştir. Öğretmenler, ev ziyareti uygulaması yaptıkları öğretim yılı içinde öğrencilerde meydana gelen değişimi dikkate alarak araştırma sorularını yanıtlamışlardır. Buna bağlı olarak, öğretmen, öğrenci, ebeveyn arasında iletişimin arttığı ve bu iletişim sonunda öğrenci açısından olumlu sonuçlara ulaşıldığı saptanmıştır.

Araştırma yapılan ilköğretim okullarında genel olarak ev ziyareti uygulaması yapılmaktadır. Öğretmenler bu uygulamayı tanımlarken, okulun kültüründe ev ziyareti uygulamasının ayrı bir yer tuttuğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ev ziyareti yapma amacı, öğrencinin ders başarısı konusundadır. Öğretmenlerin bir kısmı öğrenciyi sınavlara hazırlamak amaçlı olarak da ev ziyareti yapmaktadır. Görüşmelerin bir kısmı da okul ve aile arasındaki iletişimi ve işbirliğini artırmak için, yapılmaktadır.

Öğretmenler, ev ziyaretine gitmeden önce velilere sözlü veya yazılı haber vermektedir. Öğretmenlerin çoğu ev ziyaretinde ev ziyareti formu doldurmaktadır.

Ev ziyaretleri öğrencileri olumlu yönde etkilemiş, öğrencilerin ders başarısı ve sosyal aktivitelere katılma eğilimlerinde artış olmuştur, arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı daha saygılı davranmaya başlamış, öğrencinin ailesi ile olan ilişkileri düzeldikçe kendilerine olan güveni de artmıştır. Evde ailesini ziyaret eden öğretmeni kendisi ile daha çok ilgilendiğini düşünen öğrenci, ziyarette bulunan öğretmenin dersine daha çok çalışmaktadır. Çocuk öğretmeni, yaşadığı ortamda görmekte ve okul dışında da bir arada bulunan öğretmen ve öğrenci arasında samimiyet oluşmuştur. Aile öğrenciyi evde, okulda, sokakta izlemeye

başlamış ve çocuk ile daha çok ilgilenmeye özen göstermiş, ailenin okula gelme eğilimde artış olmuştur.

Ev ziyaretinin yapılma nedenleri öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemek, davranış sorunları olan öğrencilerin istendik davranışlar geliştirmelerini sağlamak, veli ile öğrenci arasında iletişimi artırmak ve öğretmen veli arasındaki iletişimi artırarak öğrencinin başarılı bir vatandaş olmasını sağlamaktır.

Ev ziyaretlerinin genellikle sosyo-ekonomik düzeyi düşük yerleşim yerlerinde yapılmasına ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Öğrenciye gösterilen en küçük bir ilgi ile öğrencinin başarı düzeyi artınca veli de öğrenciyi destekleme yoluna giderek, öğrencinin arkasında durmuş ve öğrencinin her konuda yanında olduğunu göstermiştir. Öğrenciler ev ziyareti uygulamasından sonra evde ders çalışma düzenini değiştirmiş, okulda dersleri daha iyi dinlemeye başlamış ve ders başarısı da artmıştır.

Ev ziyareti uygulamasında öğretmen ve aile arasında büyük bir güven oluşmaktadır. Ev ziyareti uygulamasından önce öğretmen sınıf için bir aktivite düzenlediğinde veliler öğrencilerin bu etkinliğe katılmasına izin vermemekte, ama ev ziyareti uygulamasından sonra arada oluşan güven sebebiyle veliler öğrencilerin etkinliklere katılmalarına daha kolay izin vermişlerdir. Hatta okuldaki spor etkinliklerine bile katılmaları için öğrencileri teşvik etmişlerdir. Aile artık kendisi çocuğunu sosyal aktivitelere katılması konusunda motive etmiştir.

Araştırmanın geneline bakıldığında ev ziyareti uygulaması öğrenci açısından olumlu sonuçlar doğurmuştur. Görüşme yapılan öğretmenler aile ile etkili iletişim kurmada ev ziyaretinin önemini belirtirken bunun yanında da aile açısından da önemli sonuçlar doğurduğunu vurgulamışlardır. Veli okula daha sık gelmeye başlamış, öğrencinin derslerini daha yakından izlemiştir, eğer veli okula gelemeyecek yoğunlukta ise telefonla görüşme şeklinde öğrencinin okuldaki durumu hakkında bilgi alma yoluna gitmiştir.

Öneriler

Öğretmenler sadece öğrencinin ders başarısını artırmak veya öğrenciyi sınavlara hazırlamak amacıyla ev ziyareti yapmamalıdır. Bu ziyaretler aynı zamanda okul ve aile arasındaki iletişimi ve işbirliğini artırmak amacıyla da yapılmalıdır.

Öğretmenler, ev ziyaretine gitmeden önce velilere sözlü veya yazılı haber vermelidir. Ev ziyaretinde ziyaret formu doldurulmalıdır, ancak bu formlar veli önünde onu tedirgin edecek şekilde doldurulmamalıdır.

Ev ziyaretleri tek bir sefer yapıp bırakılmamalıdır. Sonuçları değerlendirilmeli ve pekiştirme amaçlı olarak tekrarlanmalıdır.

Ev ziyaretlerinin amacı, öğretmen ve veli arasında bir iletişimin başlatılmasıdır. Başarılı bir eğitimin oluşması için aile ile okul işbirliği içinde olmalıdır. Okul-aile işbirliğinin sağlanması için düzenlenen ev ziyareti uygulamasında dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, aileye ev ziyaretine gitmeden önce aileye ziyarette bulunacağını haber vermelidir. Haber vermeden gidildiği takdirde aile, öğretmene istenmeyen tepkiler verebilir, evde hoş olmayan bir durum varsa öğretmen bununla karşılaşabilir, öğrenci istenmeyen bu olaylar yüzünden kendini sorumlu hissedip suçluluk duyabilir.

Öğretmen ev ziyaretinde ebeveyni ve çocuğu izler, olması ve olmaması gereken şeyleri aile ile paylaşır. Çocuğun sağlıklı bir ortamda gelişmesi için aileye bilgi verir. Okulda verilen eğitimin evde de verilmesini, pekiştirilmesini sağlar. Öğretmen bu etkinliği olumlu bir şekilde sağlayabilmek için eğitim ve öğretim yılının başında ev ziyareti uygulaması ile ilgili program hazırlamalı amaçlarını belirlemeli ve bu programa bağlı kalarak uygulamayı yapmalıdır. Ev ziyaretini düzenleyen öğretmen, aileye gidecek öğretmenleri belirlerken öğrenciyi tanıyan öğretmenleri seçmeli ve en fazla 3 kişinin ziyarette bulunmasını sağlamalıdır. Öğrenciyi tanımayan öğretmenin ev ziyaretine gitmesi durumunda ziyaret amacına ulaşmayabilir. Bu nedenle öğrenciyi tanıyan en az bir öğretmen ziyarete katılmalıdır.

Öğrenciye sınıf başarısı ve olumlu davranışlar kazandırmanın en temel kaynağı ve dayanağı, öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki olumlu iletişimidir. Bu amaçla yapılan ev ziyareti uygulaması, yıl içinde bir öğrenciye iki üç kez olarak planlanıp düzenlenmelidir.

Ziyaret edilen öğrenci ile ilgili bilgiler ziyaret formu doldurularak kayıt altına alınmalı ve bu form öğrenci dosyasında saklanmalıdır. Bu sayede öğrencinin gelişimi, daha objektif olarak izlenebilmektedir.

Öğretmen, aile ile sadece çocuğun sorunlarını paylaşmak için değil, öğrencinin elde etmiş olduğu başarıyı paylaşmak ve bundan memnun olduğunu belirtmek için de görüşmelidir. Öğretmen, aileye öğrencinin sadece başarısızlığını veya sınıf içindeki sorunlarını söyler ve şikayette bulunursa öğrenci ve aile bundan olumsuz etkilenerek gelişim göstermezler. Bu amaçla öğretmen sadece öğrenciyi şikayet etmemeli öğrencinin istenmeyen davranışlarını söylerken öğrenciyi övücü, yüceltici ve olumlu şeyler söyleyerek kendini önemli hissetmesi sağlanmalıdır.

Ziyaret sırasında öğretmen öğrenci ile çok samimi olmayan fakat öğrencinin önemli olduğunu hissettiren bir uzman kişi gibi görüşmelidir. Öğretmenin, öğrenciye çok samimi ve ölçüyü kaçıracak düzeyde yakın davranması öğrencinin bu samimiyeti daha doğru algılayamamasına ve suistimal etmesine neden olabilir. Buna bağlı olarak öğretmen mümkün olduğu kadar dikkatli olmalı ve öğrencinin aşırılığa kaçan davranış ve tutum sergilemesine meydan vermemelidir.

Kaynaklar

- Aydın, A. (2008) *Sınıf yönetimi*, PEGEM-A Yayınları, Ankara
- Bayındır. B. (2000). *Okul aile iletişimde ev ziyaretleri (avcılar uygulaması)*. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Bilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul
- Çakır. T. (2006). John Dewey'in Eğitim Felsefesi Bağlamında "Eğitim Hakkı" ve Günümüz Eğitim Sistemine Eleştirel Bir Bakış. *Kaygı/Uludağ Üniversitesi Felsefe Dergisi*; 30-36. Bursa
- Çelik. N. (2005). *Okul-aile işbirliğinde yaşanan sorunlar*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul
- Çelik. V. (2009). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Pegem Akademi Yayıncılık. İstanbul
- Doğru. Ç. T. (2005). *Okul-öğretmen-aile işbirliğinin sınıf yönetime etkisinin sınıf yönetimine etkisi*. Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak
- Dowling, Emilia. Osborne, Elsie. (2003) *The family and the school: a joint systems approach to problems with children*, Reutledge, London
- Elkind, David. (2005) School and Family in the Postmodern World. *Cambridge journals proceedings of the nutrition society*, 64:249-254 Cambridge University Press
- Epstein, Joyce L. (1990) School and Family Connections, (Theory, Research, and Implications for Integrating Sociologies of Education and Family) *Marriage and family review*, Reutledge, London.
- Epstein, Joyce L. Connors, Lori J. (1992) *School and family partnerships, national association of secondary school principals*, 1904 Research Drive, Reston, VA
- Gökçe. E. (2002). İlköğretim Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Öğretmenlerin Etkiliği, *A.Ü. EBF Dergisi*. Cilt:35. Sayı 1-2

- Işık. H. (2007). *Okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilen okul-aile işbirliği çalışmalarının anne baba görüşlerine dayalı olarak incelenmesi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Programı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir
- Karaman. F. (2007). *Sosyal bilgiler öğretim programı uygulamalarında okul-aile işbirliği düzeyi (tokat örneği)*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat
- Kıranşal. N. (2007). *İlköğretim okullarında okul ve aile arasındaki etkileşim hangi düzeyde gerçekleşmektedir (kars il örneği)*. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kars
- Lusterman , D. David (1985) An ecosystemic approach to family-school problems. *The american journal of family therapy, volume 13, issue 1* , pages 22 – 30
- Memduhoğlu, H.B. Yılmaz, K. (2008) *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*, PEGEM A Yayınları Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1995). *Öğretmen Değerlendirme*. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınevi. Ankara
- Sönmez. V. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Anı Yayıncılık. Ankara
- Süzen. O. N. (2008). *Öğrenci ev ziyaretleri*. Gül Yurt Yayınları. İstanbul.
- Tezcan. M. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ed. Veysel Sönmez. Anı Yayıncılık. Ankara
- Yılmaz. A. (2006). *İlköğretim okullarında etkililik sağlanması için öğretmenlerin ailelerden beklentileri*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya
- Yılmaz. K. diğ. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*, Pegem Akademi Yayıncılık. Ankara

TEACHERS' VIEWS REGARDING THE EFFECT OF HOME VISITS ON SCHOOL SUCCESS IN PRIMARY EDUCATION (CASE OF K. MARAŞ)

Problem Statement

When education is considered as a whole, it is not possible to reach the target by merely grounding on knowledge provided at school and keeping the children's families and the environment they grow in out of the process. The setting that a person is mostly influenced by during the process from birth to death is the family. While imitating several of the personality traits of his parents, the child also adapts ethical and cultural values. The first experiences of individual's skills of gaining self-confidence, thinking creatively and critically, taking responsibility, cooperating and using language effectively are obtained in the family atmosphere (Karaman, 2007: 18). In this respect, school and family cooperation is significant in terms of a student's development.

Teacher and family should always be in cooperation and ensure that the student gains positive behaviors by supporting him/her. Home visits performed considering all of these are considered essential since they can strengthen the cooperation and communication between teacher-student, student-parents, and teacher – parents.

Purpose

The purpose of the study is to put forth the results of the home visit practices performed in primary schools through teacher opinions.

Sub-Purposes

1. For what purpose are home visits made?
2. What kind of method is followed in home visits?
3. What kinds of changes are observed as a result of home visits?

Method

Model of the Study

The study is a qualitative study. This field research conducted is based on the interview technique.

Population and Sample Group

The study population of the research is composed of the teachers at the primary schools in the city of Kahramanmaraş in 2009-2010 and the sample group is composed of 30 of the 185 teachers working at three primary schools (Cahit Zarifoğlu Primary School,

Kurtuluş Primary School, Kahramanmaraş Primary School) and 45 teachers who made home visits.

Data Gathering and Analysis

In order to gather data, teachers were questions on the interview form prepared by the researcher and their answers were recorded. Findings obtained from the records were transformed to items by being grouped, and answers to the items were interpreted based on the percentage (%) and frequency (F) values.

Findings And Comments

1. All of the teachers stated that home visits had a positive influence on students, that there was an increase in students' level of achievement and their tendency to participate in social activities, that they started to behave in a more respectful manner to their friends and teachers and that they had better relationships with their parents in addition to greater self-confidence.

2. All the teachers stated that they observed an increase in students' studying and that students felt that they were important and their tendency to study increased.

3. All the teachers stated that students' grades increased and that they had observed an increase in the grades of students who were visited at home.

4. All the teachers stated that when students felt that they were cared about, their sense of responsibility improved and when given a responsibility, they fulfilled it.

5. All the teachers stated that students studied more for the lessons of the teachers who made a home visit.

Results And Suggestions

Results:

Based on the views of teachers who participated in this study, the importance of performing home visits is determined. It was found that communication between teacher, student and parents increased and that positive outcomes were obtained in terms of students as a result of this communication. Parents' frequency of visiting schools in order to get information about their children regarding what they do at school, whether their school success had increased, whether they caused problems in the classroom or they participated in social activities while also watching them at home and on the streets increased.

It is indicated that generally it is necessary to conduct home visits in low socio-economic settlements. Seeing that even low-level care for a student can increase school

success, parents also start to support students in any way they can and show them that they will stand by their children.

While home visits may be performed once for each student, some students may also be visited more than once at their homes. As a result of the home visits, which are significant for student motivated, students are continuously observed to discover what kind of developments have occurred.

Before the performance of a home visit, parents may not give permission for an activity for the class when teachers plan such activities; however, following the home visits, due to the trust relationship formed between the teacher and the family, the parents start to give permission for such activities more easily.

Suggestions:

The purpose of home visits is to initiate communication between the teacher and the parents. In order for successful education, school and parents should be in cooperation. The most important point to consider in home visit practices performed in order to ensure school and family cooperation is to inform the family before making the home visit.

The teacher observes the parent and child during the home visit and shares their positive and negative observations with the family. The teacher gives information to the parents for the child to grow in a healthy environment and ensures that education at school is also given and reinforced at home.

The most fundamental source and basis to gain student school success and positive behaviors is positive communication among teacher, student and parents. Information about the student visited should be recorded by filling in the visit form and this form should be kept in the student's file.

The teacher should not only meet with the family in order to share any problems but also to discuss the student's achievements and to inform the parents that the student is happy about this. If the teacher only mentions the student's failures and problems in the classroom, the student and the parents are adversely affected and cannot develop. During the visit, the teacher should meet with the family as an expert, should not be too personal either, but in a way that makes them feel that the student is important.